

(Analysis)

Με ένα ράφι δεκαετίας
ο χρυσός έχει έρθει
ξανά στο προσκήνιο ως
μια ασφαλή επένδυση
για τους δύσκολους
καιρούς που έρχονται.

Του Γιάννη Μουρατίδη,
gmou@boussias.com

100+0Z

999+

www.visualphotos.com

ΧΡΥΣΟΣ

Διαχρονική φούσκα
ή αθάνατη αξία;

Tον Ιούλιο του 1944, στο ξενοδοχείο Mount Washington στο Bretton Woods, 730 αντιπρόσωποι από 44 κράτη, αποφάσισαν να ρυθμίσουν το παγκόσμιο νομισματικό σύστημα, συνδέοντας τα νομισματικά τους αποθέματα με το χρυσό. Η συμφωνία κατέρρευσε το 1971, όταν πρώτες οι ΗΠΑ αποφάσισαν να αποσυνδέσουν το δολάριο από το χρυσό. Το 1999, η Ελβετία έγινε η τελευταία χώρα που αποσύνδεσε το νόμισμά της από το χρυσό και προσαρτήθηκε στο International Monetary Fund, ένα δημιουργήμα της συμφωνίας του Bretton Woods μαζί με την International Bank for Reconstruction and Development, η οποία σήμερα αποτελεί κομμάτι της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Σύμφωνα με ένα άρθρο του National Geographic, το οποίο δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2009, «σε όλη την ιστορία έχει γίνει εξόρυξη 161 χιλιάδων τόνων χρυσού, ο οποίος μόλις που επαρκεί για να γεμίσει δύο πισίνες ολυμπιακών διαστάσεων».

Τα αποθέματα των κεντρικών τραπεζών και των κυβερνήσεων εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 29.634 τόνους και αποτελούν το 20,5% των παγκόσμιων αποθεμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, οι ΗΠΑ είναι η χώρα με τα μεγαλύτερα αποθέματα χρυσού στον κόσμο, τα οποία διαμορφώνονται στους 8.966 τόνους με αξία περίπου 298 δισ. δολάρια. Το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων αυτών φυλάσσονται στο United States Bullion Depository, πιο γνωστό ως Fort Knox, τον πιο διάσημο χώρο φύλαξης χρυσού στον κόσμο.

Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Γερμανία, η οποία διαθέτει 3.757 τόνους χρυσού με αξία σχεδόν 125 δισ. δολάρια στην κεντρική της τράπεζα, την Deutsche Bundesbank. Τα αποθέματα χρυσού της Γερμανίας αποτελούν το 69,2% των συνολικών αποθεμάτων της χώρας. Στην τρίτη θέση δεν βρίσκεται μια χώρα, αλλά το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, το οποίο τα τελευταία 25 χρόνια έχει αλλάξει αρκετές φορές τις πολιτικές του αναφορικά με το χρυσό, ωστόσο ο σκοπός των αποθεμάτων του παραμένει η σταθεροποίηση των διεθνών αγορών και η ενίσχυση των εθνικών οικονομιών. Το ΔΝΤ διαθέτει 3.539 τόνους χρυσού, αξίας περίπου 118 δισ. δολαρίων (από 19 έως 30 Σεπτεμβρίου το ΔΝΤ πούλησε 200 τόνους χρυσού στη Reserve Bank of India). Ακολουθούν Ιταλία, Γαλλία, Κίνα, Ελβετία, Ιαπωνία, Ολλανδία και Ρωσία.

«Ο χρυσός είναι το πιο άχρηστο πράγμα στον κόσμο»

Πρόκειται για μια δήλωση του Henry Ford, ιδρυτή της γνωστής αυτοκινητοβιομηχανίας, ο οποίος θεωρούσε ότι ο χρυσός δεν έχει καμία εγγενή αξία. Ωστόσο, η ανθρωπότητα έχει προάγει αυτό το κίτρινο μέταλλο σε ανώτατη αξία και το έχει ντύσει με

αμέτρητα στρώματα μύθων και δοξασιών. Η χημική σύσταση εντάσσει το χρυσό στην κατηγορία των ευγενών μετάλλων, δηλαδή μεταξύ των μετάλλων που παρουσιάζουν σημαντική χημική αδράνεια. Αυτό σημαίνει ότι πρακτικά ο χρυσός είναι άφθαρτος, αν και μίγματα οξέων ή αλκάλια πλούσια σε κυάνιο μπορούν να τον καταστρέψουν.

Την «άφθαρτη» ιδιότητα του χρυσού σε συνδυασμό με τη λαμπερή του εικόνα είχαν παρατηρήσει οι άνθρωποι από την 4η χιλιετία π.Χ. και για αυτό τον χρησιμοποιούσαν αρχικά ως υλικό για την κατασκευή κοσμημάτων. Ωστόσο, από το 1910, όταν πρακτικά σηματοδοτείται η αρχή της εποχής της χρυσοθηρίας, έχει εξορυχθεί περισσότερο από το 75% της συνολικής ποσότητας χρυσού παγκοσμίως.

Σύμφωνα με το GFMS και το World Gold Council, η κοσμηματοποιία είναι αυτή που συντηρεί τη ζήτηση σε χρυσό. Περισσότερο από το 74% του χρυσού χρησιμοποιείται σε κατασκευή κοσμημάτων, ένα 14% σε κατασκευή ράβδων και νομισμάτων χρυσού και 12% στη βιομηχανία και την οδοντιατρική.

The gold marketing

Σήμερα, η τιμή του χρυσού καθορίζεται χρηματιστηριακά. Αυτό σημαίνει ότι η τιμή καθορίζεται κατά κύριο λόγο από προσδοκίες. Λόγω της τεράστιας ποσότητας του αποθηκευμένου χρυσού -πολλαπλάσια της ετήσιας παραγωγής- η τιμή του καθορίζεται λιγότερο από την προσφορά και τη ζήτηση και περισσότερο από τη γενική «ψυχολογία» και άλλους παράγοντες. Ο χρυσός δεν αποδίδει μέρισμα ή τόκο και μόνο οι έμμεσες επενδύσεις σε χρυσό (funds, παράγωγα, μετοχές μεταλλευτικών εταιρειών) μπορεί να έχουν κάποια απόδοση. Σε περιόδους σταθερότητας ο χρυσός είναι μια μάλλον κακή επένδυση μπροστά στην πληθώρα των άλλων κερδοφόρων επιλογών, όπως θα μπορούσε άλλωστε να διαπιστώσει κάποιος

(Analysis)

με μια σύγκριση της τιμής του χρυσού με το μέσο όρο του Dow Jones τα τελευταία 200 χρόνια.

Παραδοσιακά, ο χρυσός θεωρείται ως «ασφαλές καταφύγιο» από τον πληθωρισμό και τις κάθε είδους πολιτικές, πιστωτικές και οικονομικές κρίσεις. Ωστόσο, φαίνεται ότι κυρίως η δύναμη του χρυσού ως επένδυση δεν είναι ότι ο κάτοχός του κερδίζει κατέχοντάς τον, αλλά μάλλον το ότι δεν χάνει.

Η ανακύκλωση χρυσού αποδοτικότερη της εξόρυξης

Από το «σουρεαλιστικό» σκηνικό της αγοράς του χρυσού δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι οικολόγοι. Μια μελέτη με τίτλο «At What Price? The Need for a Public Debate on the Fate of National Gold Reserves», η οποία δημοσιεύθηκε από τον John E. Young, πρώην ερευνητή του Worldwatch Institute τον Φεβρουάριο του 2000, διαπίστωνε το αυξανόμενο περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος της εξόρυξης χρυσού και κατέληγε σε μια ριζοσπαστική πρόταση - να «εξορυχθεί» ο χρυσός από τα κρατικά θησαυροφυλάκια. Η πώληση μέρους των κρατικών αποθεμάτων που δεν εξυπηρετούν πλέον τίποτα, θα μπορούσε να καλύψει τη ζήτηση για χρυσό για πολλά χρόνια. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Γεωλογικής Υπηρεσίας των ΗΠΑ (USGS), τα παγκόσμια αποθέματα του μη εξορυχθέντος χρυσού υπολογίζονται σε περίπου 42.000 τόνους. Με βάση την ετήσια παραγωγή των 2.500 τόνων που είναι περίπου σταθερή από το 2001 και μετά, τα παγκόσμια αποθέματα θα έχουν εξαντληθεί σε περίπου 17 χρόνια. Αν υποθέσουμε ότι η πρόοδος της μεταλλευτικής τεχνολογίας και η αύξηση της τιμής του χρυσού θα προσθέσουν ακόμα φτωχότερα κοιτάσματα στην κατηγορία των «αποθεμάτων», τα 17 χρόνια θα μπορούσαν να γίνουν 20 ή 25.

Η θέση αυτή γίνεται περισσότερο ενδιαφέρουσα αν συνυπολογίσουμε ότι οι παλιοί υπολογιστές και τα κινητά τηλέφωνα είναι πραγματικό «χρυσωρυχείο», γιατί περιέχουν σημαντικές ποσότητες χρυσού και άλλων μετάλλων που μπορούν να ανακτηθούν. Από έναν τόνο κινητών τηλεφώνων μπορεί να ανακτηθούν μέχρι και 280 γρ. χρυσού, περίπου 140 γρ. πλατίνας και παλλαδίου και 140 κιλά χαλκού. Και όλα αυτά χωρίς την παραγωγή αποβλήτων της «παραδοσιακής» βιομηχανίας εξόρυξης και ραφινάρισματος του χρυσού.

Σύμφωνα με στοιχεία της USGS, ένας τόνος ηλεκτρονικής «σαβούρας» από παλιούς υπολογιστές περιέχει περισσότερο χρυσό από 17 τόνους μεταλλεύματος

Και όμως συνεχίζει να ανεβαίνει

Την ημέρα που το άρθρο αυτό είχε πάρει το δρόμο του για δημοσίευση, ο χρυσός επιτύγχανε νέο

Οι αναπροσαρμογές των αποθεμάτων των κεντρικών τραπεζών τα επρχόμενα χρόνια θα εξαλείψουν μέρος της κυριαρχίας του δολαρίου και θα ενισχύσουν τη θέση του χρυσού

υψηλό στα 1.145,9 δολάρια, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με τον Θάνο Νιφόρο, πιστοποιημένο σύμβουλο επενδύσεων, «Σε βάθος πενταετίας, ο χρυσός έχει πετύχει αύξηση 275%, κυρίως από επενδυτική ζήτηση και ανεξάρτητα από την άνοδο ή όχι του πετρελαίου. Επίσης, η συσσώρευση πλούτου στη Μέση Ανατολή και την Κίνα, οι κοινωνικές αλλαγές και συνθήκες της Ινδίας και τα διαφορετικά κίνητρα αγοράς χρυσού σε αυτές τις χώρες υποστήριξαν την άνοδο του χρυσού από τα χαμηλά επίπεδα του 2001, ήτοι τα 258 δολάρια η ουγγιά, διαμορφώνοντας την απόδοσή του στα 426%». Ωστόσο, αρκετοί αναλυτές παρουσιάζονται επιφυλακτικοί απέναντι στο ράλι του χρυσού. Σύμφωνα με τον Devon Maylie, Reporter του Dow Jones Newswires, «Η μεταστροφή των κεντρικών τραπεζών από το ρόλο του πωλητή στο ρόλο του αγοραστή του πολύτιμου μετάλλου αυτό το χρόνο, αποτελεί δίχως αμφιβολία μία νέα τάση, η οποία όμως έχει υπεραξιολογηθεί.

Στην περίπτωση των πωλήσεων του ΔΝΤ, ο χρυσός απλώς μεταφέρεται από το ένα τμήμα του επίσημου κλάδου των κατόχων χρυσού, που είναι οι κεντρικές τράπεζες και το ΔΝΤ, στο άλλο και δεν αλλάζουν οι συνολικές συμμετοχές σε αποθέματα».

Οι αναπροσαρμογές των αποθεμάτων των κεντρικών τραπεζών τα επρχόμενα χρόνια θα εξαλείψουν μέρος της κυριαρχίας του δολαρίου και θα ενισχύσουν τη θέση του χρυσού, ωστόσο δεν θα πραγματοποιηθούν «δομικές αλλαγές που θα αντιστρέψουν πλήρως το status quo», αναφέρει ο Jon Nadler, αναλυτής της Kitco Bullion Dealers.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο χρυσός ούτε αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της παραγωγής στη βιομηχανία, ούτε κινεί μηχανές και σίγουρα δεν τρώγεται, τουλάχιστον ως κύριο γεύμα. Επομένως, η εικόνα του χρυσού, όπως έχει διαμορφωθεί στην ανθρώπινη συνείδηση ανά τους αιώνες, και η αφθαρσία του ως μέταλλο είναι ίσως τα μόνα χαρακτηριστικά που συντηρούν την αίγλη του. **BF**